

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Új városnegyed épül sárból és deszkából az Angyalföldön*

Forrás: *Esti Hírlap*

Osztályozás

Tárgy

361.1

Hely

Idő

"1925"

Személy

Új városnegyed épül sárból és deszkából az Angyalföldön

AZ EGYETLEN LAKÁSEPÍTŐ AKCIÓ, AMELYBŐL HÁZAK IS LESZNEK — AHOL NÉGY MILLIÓÉRT ÉPÜLNEK LAKÁSOK — EMBEREK A VAKONDTÚRÁSBAN — HOGYAN KORZÓZNAK AZ ANGYALFÖLD LAKÓI?

A hatodik kerület legszomorúbb negyede. Az Angyalföld. A „Liliom” óta talált még romantikusan is hangzik: „egy angyalföldi csirkefogó élete és halála”. Tessék elhinni, a valóságban nem romantikus az Angyalföld. Csak sívár, komor, megdöbbenő. A legtöbb ucca kövezetlen és világítás nélküli, a gyárak, üzemek és bérkaszárnnyak között földszintes viskók és sok üres telkek.

A rét-lakók

De az üres telkek, ha közelebről szemügyre vesszük őket, mégsem üresek, hanem majd mindegyiken áll egy-két fabódé vagy sárral tapasztott putri, valami formátlan, istálló- vagy ólszerű tákolmány, amelynek teteje felől kormos füst száll. Az úgynevezett Tarnai-rét körül elágazó uccákban, például a Frangepán- és Reiter Ferenc uccákon végig hepehupás, gödrös telkeken, szemétdombok és csatornázatlan szennyrétegek között, mindenütt felkigyózik az áruló füstcsóva: Nézzétek, ebben a sárputriban ember lakik!

A Frangepán ucca legelején bekopogtatok az első deszka-kalyibába. Fialat házások nyitnak ajtót. Az arcuk barátságos, egy éve keltek egybe, gyerek még nincs. — Isten ments, — mondják. — Ne is legyen, a lakás miatt, a férfi rézműves, gyári munkás, idetelenedtek, mert nem bírták keresettel az albérletet. Októberben maguk építették ezt a kalyibát. A deszkát belül kikapasztották sárral, hogy ne járja át annyira a szél, az egyik falat elfoglalja egy vaságy, a másik falat a kicsi konyhaasztal, föléje illesztett, apró ablaküveggel, a negyedik fal az ajtó. Néhány szeg a falban, néhány polc edénnyel — semmi egyéb. A menyecske szép tiszta papíron az asztalon gyúrja a tészta, egy üres söröspalackba bedugott fenyőfagally piros papírmással: megörzött karácsonyfa, a fia-

lakok nevetnek, — nevetnek, mert szeretik egymást.

— Hideg? — mondja a férfi — bizony, elég hideg ez, kérem. Keresztülfújja a szél, meg hát vizes, nedves, az a legnagyobb baja,

de hát nem bírtuk már az albérletet. Itt csak kétmillió évi bért fizetünk ketten a bátyámmal a telekért, a „ház” hozzávalóját persze magunk vásároltuk.

Átmegegyek a szomszédos bódéba, a rézműves bátyja államvasúti munkás, jó képe, tisztes beszéde, felesége, két gyermeke van.

— Julis, ne támaszkodj a falnak, — riad négyéves kislányára a nagyon sápadt asszony — vizes lesz a ruhád!

Ezt minden tendencia nélkül mondja a szegény asszony, nem a látogatónak szóló panasz ez, egyszerűen a kis ruha kímélése, amelyet oly nehéz volt megkeresni. Férje ezalatt pontosan magyarázza:

— Úgy jutottunk ide, hogy én ezelőtt Pilis-Szántón laktam, onnét gyalogoltam be naponként a műhelybe. De a háborúban háromnegyed rokkant lettem, az egyik lábam majdnem teljesen megbénult, azóta nem bírtam a gyaloglást. Mentem én, kérem, Poutiustól Pilátusig, de az ember csak egyedül van a maga bajával; maga igazítsa el. Lakást persze nem kaptam erre beljebb, hát erre megváltottam ezt a telket. A lelépésért fizettem három és fél milliót, az anyag az építéshez négy millióba került és az öcsémmel együtt két millió évi bérletet fizetünk. Ennyi a számadás. A gyerekek és az asszony megsínylik a nagy nedvességet, de hát viselni kell a dolgot türelemmel, amíg jobb nem akad.

Emberek laknak itt?

Ugyanennek a teleknek hátsó szélénél két alacsony kunyhó, ahol deszkafal nem is látszik, pusztán a fekete iszap, amit ember-

magasságnyira felhordtak. Ajtó mégis van és apró kémény füstöl:

— Emberek laknak ott is? — kérdelem csodálkozva.

— Bizony — hangzik a válasz —, mégpedig négy év óta, egy nyomorult öreg házaspár, amelyik nem tud már dolgozni és a másik „vakondtúrásban” a leányuk, aki férjhez ment és aki tartja őket...

No, most már elég is a Frangepán uccából, egy keresztuccába megyek — találomra, az első sárkalyibába. Itt ötven laknak akkora helyen, mint egy kisebb fürdőszoba, szülők, három kisgyermek, pici spór, két vaságy.

— Ablak? Minek nekünk ablak? — mosolyog szomorúan a férfi. — Hogy még több hideg jöjjön be? Elég világosság, ami bejön az ajtórésen. Nagykőrösön rendőr voltam, de szanáltak, erre jó volt, hogy volt még egy mesterségem és bejöttem Pestre cipésmunkásnak. Lakást nem lehet kapni, három gyerekkel albérletbe fel se vesznek, novemberben építettük ezt itt, csupa víz, az asszonynak, mint látni tetszik, penészszíve van, a gyerekeket folyton kizavargatjuk a szobába, hogy levegőt szíjjanak. Mi nem fizetünk a bérletért, mert bennünket a szomszédunk bizalomból hívott ide, hogy ki ne foszszák. Mert neki van birkája, disznója, baromfia, az ilyet itt Angyalföldön nagyon is el szokás lopni. Hogy sokan vagyunk-e ilyen üres-teleklakók itt a Tarnai-rét körül? Pár ezren. Igen, igen, pár ezer szükséglakást építettek erre felé magukfajta emberek, a legföbbit ezidén ősszel, mert az albérletet már

senki sem bírta.

Körüljáróm még itt is, ott is a hol jobb, hol nyomorultabb viskókat. *Aknek nagy fényűzésre tellett, az épített magának a telek végibe deszka-illemházikót.* Egy-két ilyen gazdag család akad. A többi a szabad természetre bízza magát. *Vízvezeték és csatorna nincs, van úgy, hogy gémes kút mered a tizedik telken, van úgy, hogy a közeli valódi házakban háziurak pénzösszegért megengedik házi vízvezetékük használatát.*

A vasárnapdéli korzó abból állt, hogy családapák felöltő nélkül sétáltatták a barátságos téli napon angolkóros kicsinyeiket, hogy sportsapkás, bizonytalan alakok szétmálló cipővel becsoszogtak egy-egy korezmába és hogy kinn, a Béke-téren, növendékeik futballoztak olyan gondtalanul, mintha az a tér csakugyan — Béke-tér volna.